

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือน
ให้ถูกประเภท กรณีศึกษา ชุมชนราชทรัพย์
สำนักงานเขตบางซื่อ

จัดทำโดย นางสาวนิจ สมสมัย
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดชำนาญงาน
สังกัด ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
สำนักงานเขตบางซื่อ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๗
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คำนำ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๗ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งข้าพเจ้ามีความประทับใจในหลักสูตรการอบรมนี้เป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าต้องขอขอบคุณอาจารย์ วิทยากรวิชาต่างๆ

และสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ให้ออกโอกาสในการฝึกทักษะปฏิบัติงานเพื่อเป็นนักบริหารที่ดี และขอขอบคุณผู้เข้ารับการอบรมทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันด้วยดีเสมอมา

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างพฤติกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือนให้ถูกประเภทในชุมชนราชทรัพย์ เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนราชทรัพย์ให้น้อยลง และสร้างเป็นชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นการแก้ปัญหาและขับเคลื่อนแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๕) เป้าหมายที่ ๑.๑.๒ กรุงเทพมหานครมีการลดและควบคุมปริมาณมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมูลฝอยตั้งแต่แหล่งกำเนิดจนถึงการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

ขอขอบคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษา นางสาวกรสุภา นิตย์วิมล ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และสังคม ที่ได้ให้คำแนะนำและสอนแนวทางในด้านวิชาการของการจัดทำรายงานฉบับนี้ให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ หรือผู้ที่ศึกษาเรื่องนี้อยู่ หากมีข้อแนะนำหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับไว้และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นางสาวนิจ สมสมัย

๘ กันยายน ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ	๑
วัตถุประสงค์	๒
เป้าหมาย	๒
แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา	๓

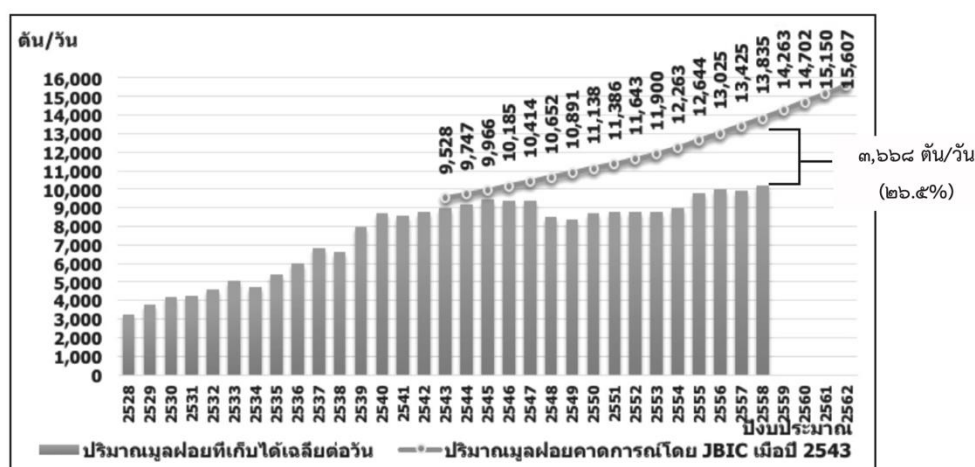
แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๓
แนวคิด “๔ ถึง คัดแยกขยะ”	๓
หลักทฤษฎี SWOT Analysis	๔
วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle)	๖
แนวทางการดำเนินการ ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	๗
ประโยชน์จากการศึกษา	๑๐
งบประมาณ	๑๑
แนวทางการติดตามและประเมินผล	๑๑
ข้อเสนอแนะ	๑๒
ภาคผนวก	๑๓

๑. **หัวข้อ** การส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือนให้ถูกประเภท กรณีศึกษาชุมชนราชทรัพย์ สำนักงานเขตบางซื่อ

๒. **ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ**

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เป้าหมายที่ ๑.๑.๒ กรุงเทพมหานครมีการลดและควบคุมปริมาณมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมูลฝอย ตั้งแต่แหล่งกำเนิดจนถึงการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้ความสำคัญต่อการจัดการมูลฝอยใน กรุงเทพมหานครเนื่องมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พุทธิกรรมและ วัฒนธรรมสังคมบริโภคนิยม ทำให้ปริมาณมูลฝอยเพิ่มขึ้นทุกปี ข้อมูลจากสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๖๑ คนกรุงเทพมหานครผลิตขยะ ๑๐,๗๐๖ ตัน/วัน โดยผลิตขยะเฉลี่ยคนละ ๑.๕ กก./วัน ปริมาณมูล ฝอยของกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ ถึงปัจจุบัน เมื่อเปรียบเทียบ เป็นช่วงระยะเวลาทุก ๑๐ ปี ในช่วงปี ๒๕๒๘ - ๒๕๓๗ อัตราการเพิ่มสูงที่สุดถึงร้อยละ ๘.๗๓ หลังจากนั้น มี แนวโน้มการเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ลดลงมาเป็นลำดับ รายละเอียดตาม ภาพที่ ๑

รูปที่ ๑ แผนภูมิเปรียบเทียบสถิติปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้ระหว่างปี ๒๕๒๘ - ๒๕๕๘
ที่มา : แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

สำนักงานเขตบางซื่อ มีพื้นที่ ๑๑.๕ ตร.กม. มีจำนวนประชากร ๑๒๗,๕๓๕ คน มีชุมชน ๕๐ ชุมชน เป็นเขตชั้นในที่มีการขยายตัวสูง เป็นศูนย์ร่วมเส้นทางรถไฟฟ้าหลายสาย มีการก่อสร้าง คอนโดมิเนียมเพิ่มมากขึ้นจำนวนมาก ทำให้มีการขยายตัวของประชากรอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ปริมาณมูล ฝอยเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ปริมาณการจัดเก็บมูลฝอยในการดำเนินการจัดเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตบาง ซื่อ สามารถจัดเก็บขยะได้เฉลี่ย ๑๖๐ - ๑๖๕ ตัน/วัน

ตารางที่ ๑ สถิติการจัดเก็บขยะในพื้นที่เขตบางซื่อ (ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒)

ปี	ขยะอินทรีย์ (ตัน/ปี)	แก้ว (ตัน/ปี)	กระดาษ (ตัน/ปี)	ขวดน้ำ พลาสติก (ตัน/ปี)	กระป๋อง อะลูมิเนียม (ตัน/ปี)	อื่น ๆ (ตัน/ปี)	ขยะ อัตราย (ตัน/ปี)
๒๕๖๑	๕,๐๗๐.๗๙๕	๒,๔๕๐.๑๓๓	๑,๒๖๘.๔๖๘	๑,๐๓๘.๓๘๙	๓๘๔.๓๙	๑.๘๘๘	๒๘.๔๓๖
๒๕๖๒	๔,๒๗๕.๗๔	๓,๔๓๒.๕๑	๒,๘๑๓.๕๙	๑,๒๘๓.๙๙	๓,๕๘๗.๕๘	๔๕๒.๓๘	๑๖.๓๐

เพื่อให้การจัดเก็บมูลฝอยในพื้นที่เขตบางซื่อสามารถจัดเก็บมูลฝอยได้ถูกต้องตามหลักการและรวดเร็ว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เขตบางซื่อ โดยใช้ แนวทางการส่งเสริมการคัดแยกขยะจากครัวเรือนให้ถูกประเภทในชุมชนราชทรัพย์เป็นกรณีศึกษา ซึ่งพื้นที่ของชุมชนแห่งนี้เป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ อยู่ใกล้วัดบางโพโสมมาวาสและแม่น้ำเจ้าพระยา ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ แบ่งตามพื้นที่ในซอย เป็นต้นซอย กลางซอย ท้ายซอย มีจำนวนประชากร ๗๔๙ คน จำนวน ๑๖๘ หลังคาเรือน ประชาชนในชุมชนราชทรัพย์ยังมีพฤติกรรมทิ้งขยะโดยไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือนให้ถูกประเภท ผู้จัดทำรายงานในฐานะผู้รับผิดชอบเรื่องส่งเสริมการคัดแยกขยะให้ถูกประเภทตั้งแต่ต้นทางแหล่งกำเนิด จึงมาดำเนินการส่งเสริมการคัดแยกขยะให้ถูกประเภทตามหลักวิชาการในชุมชนราชทรัพย์ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นในพื้นที่เขตบางซื่อ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนราชทรัพย์ สามารถจัดเก็บขยะได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๒ เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยในชุมชนราชทรัพย์มีพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือนให้ถูกประเภทมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากเดิมมีพฤติกรรมทิ้งขยะรวมกันโดยไม่มีการแยกประเภทของขยะก่อนทิ้ง

๔. เป้าหมาย

๔.๑ ประชาชนในชุมชนราชทรัพย์ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอยให้ถูกประเภทมากขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

๔.๒ ประชาชนในชุมชนราชทรัพย์มีความพึงพอใจต่อการอบรมเพื่อปรับพฤติกรรมคัดแยกขยะไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๔.๓ ปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนราชทรัพย์ ลดลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๐

๕. แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา

๕.๑ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประกอบด้วย ๗ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ มหานครปลอดภัย มหานครสีเขียวสะดวกสบาย มหานครสำหรับทุกคน มหานครกระชับ มหานครประชาธิปไตย มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ และการบริหารจัดการเมืองมหานคร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๑ ปลอดภัยพิช เป้าหมายที่ ๑.๑.๒ กล่าวถึง การลดและควบคุมปริมาณมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดให้ลดน้อยลง และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

การจัดทำรายงานฯ นี้ เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ ๑.๑.๒ โดยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะจากต้นทางตั้งแต่ครัวเรือนให้แก่ประชาชน เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในกรุงเทพมหานครให้ลดน้อยลง

๕.๒ แนวคิด “๔ ถัง คัดแยกขยะ”

การที่เราทิ้งขยะทุกประเภทรวมกันโดยไม่แยกนั้น ทำให้ขยะที่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ (Reuse) และขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ (Recycle) ถูกทิ้งรวมไปกับขยะเปียกทั้งหลาย และอาจจะไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ได้อีก และที่อันตรายมากก็คือขยะที่เป็นสารพิษ พวกบรรจุภัณฑ์สารเคมี กระจก ยานยนต์ กันยุง พวกหลอดไฟซึ่งมีสารเคมีฉาบไว้ ถ่านไฟฉาย เหล่านี้ล้วนเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม ถ้าเราเอาไปทิ้งร่วมกับขยะอื่นๆโดยไม่แยก สารเคมีก็จะไหลลงสู่พื้นดิน ถ้าถูกเผาก็จะเป็นก๊าซพิษลอยขึ้นไปในอากาศ หรือถ้าถูกฝัง กระบวนการย่อยสลายก็จะทำให้เกิดก๊าซพิษลอยขึ้นไปในอากาศ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นสาเหตุหนึ่งของภาวะโลกร้อนด้วย

ดังนั้นเราควรทิ้งขยะให้ถูกต้อง ตามสีและประเภทของถังขยะ เพื่อง่ายต่อการจัดเก็บขยะต่อไป ถังขยะทั้งหมดมีอยู่ ๔ ประเภท ประกอบไปด้วย ถังสีเขียว ถังสีน้ำเงิน ถังสีเหลือง ถังสีแดงหรือสีส้ม แต่ละประเภทนั้นก็รองรับขยะต่างกัน

๕.๒.๑ ถังสีเขียวใส่ขยะเศษอาหารหรือขยะย่อยสลายได้ เช่น ผัก ผลไม้ ใบไม้ เศษอาหาร เป็นต้น

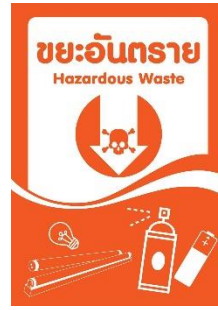
๕.๒.๒ ถังสีน้ำเงินใส่ขยะทั่วไปที่ย่อยสลายไม่ได้ ไม่เห็นพิษและไม่คุ้มค่าต่อการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม โฟม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป เป็นต้น

๕.๒.๓ ถังสีเหลืองใส่ขยะรีไซเคิลที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ ยาง เป็นต้น

๕.๒.๔ ถังสีแดงหรือสีส้มใส่ขยะอันตรายที่อันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น ขวดยา ถ่านไฟฉาย กระป๋องสี สเปรย์ กระป๋องยาฆ่าแมลง หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ เป็นต้น

๕.๓ หลักทฤษฎี SWOT Analysis

SWOT Analysis คือ หลักทฤษฎีการวิเคราะห์ชนิดหนึ่ง วิธีการทำ SWOT จะนำเอา จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร รวมถึงโอกาสและอุปสรรค เข้ามาใช้พิจารณา และวิเคราะห์สถานการณ์ของกิจการ เพื่อประโยชน์ในการใช้วางแผนงาน ตลอดจนการสร้างกลยุทธ์ต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ หรือดำเนินกิจการองค์กรให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยสำคัญ แบ่งออกเป็น ปัจจัยภายในองค์กร (Internal factors) และปัจจัยภายนอกองค์กร (External factors) ดังนี้

๕.๓.๑ S หรือ จุดแข็ง (Strengths)

จุดแข็ง คือ ข้อได้เปรียบของกิจการ หมายถึงลักษณะพิเศษหรือลักษณะเด่นขององค์กรที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จ สามารถนำมาใช้ประโยชน์และใช้แข่งขันกับคู่แข่งได้

๕.๓.๒ W หรือ จุดอ่อน (Weakness)

จุดอ่อน คือ ข้อด้อย ข้อเสีย หรือปัญหาภายในองค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินกิจการ ที่สามารถนำไปสู่ความล้มเหลวของการทำธุรกิจได้

๕.๓.๓ O หรือ โอกาส (Opportunity)

เกิดจากปัจจัยภายนอก ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบในแง่ของการเอื้อประโยชน์ ให้กับการดำเนินกิจการของบริษัท โอกาสต่างจากจุดแข็งตรงที่ เป็นปัจจัยที่เกิดจากภายนอกองค์กรแต่ส่งผล ในทางที่ดีกับองค์กร เป็นความได้เปรียบที่เอื้อต่อความสำเร็จของการดำเนินกิจการ

๕.๓.๔ T หรือ อุปสรรค (Threats)

อุปสรรค หมายถึงความเสียเปรียบ หรือผลเสียจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกิจการ อาจนำมาซึ่งปัญหา และความล้มเหลวของกิจการได้

ผู้จัดทำรายงานพิจารณาแล้วเห็นควรว่าการนำหลัก SWOT Analysis มาวิเคราะห์ การดำเนินการส่งเสริมการค้าแยกขยะมูลฝอยให้ถูกประเภท จากต้นทางตั้งแต่ในครัวเรือนของชุมชนราช ทรัพย์ สำนักงานเขตบางซื่อ ทำให้ได้สังเกตเห็นถึงจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคของการดำเนินงาน เพื่อที่จะแก้ไขจุดอ่อนต่าง ๆ ให้ได้ผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ SWOT การส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยให้ถูกประเภทจากต้นทางตั้งแต่ในครัวเรือนของชุมชนราชทรัพย์ สำนักงานเขตบางซื่อ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weakness)
๑. บุคลากรของสำนักงานเขตมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้นำชุมชนและประชาชนที่อาศัยในชุมชน	๑. ขาดสื่อประชาสัมพันธ์ที่เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนสนใจคัดแยกขยะให้ถูกประเภท ทำให้ยังไม่เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงาน

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
๑. สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เข้ามาพัฒนาชุมชน จัดทำโครงการบ้านมั่นคงและกลุ่มออมทรัพย์ ทำให้สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดีขึ้น	๑. ทางเข้าชุมชนค่อนข้างเล็ก รถใหญ่ไม่สามารถเข้าได้ ทำให้การจัดเก็บขยะทำได้ลำบาก ๒. ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง

๕.๔ วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle)

PDCA คือแนวคิดซึ่งถูกคิดค้นโดย Dr. Edwards W. Deming เกี่ยวกับวงจร PDCA ที่เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญสำหรับการวางแผนแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน หลักการ PDCA Plan-Do-Check-Act สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกงานแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตประจำวัน

๕.๔.๑ P หรือ การวางแผนงาน และ กำหนดวิธีการ (Planning)

คือการกำหนดรายละเอียดสิ่งที่ต้องทำโดยเรียงตามลำดับความสำคัญ รายละเอียดขั้นตอน ปัจจัยต่างๆที่ต้องใช้ ระยะเวลาเริ่ม-สิ้นสุด บุคคลหรือทีมงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอน

๕.๔.๒ D หรือ การลงมือปฏิบัติ (Do)

ขั้นตอนนี้คือการลงมือปฏิบัติตามแผนงานและวิธีการที่เรากำหนดไว้อย่างมีวินัย ทักษะการบริหารต่างๆ จะถูกหยิบมาใช้ในระยะการลงมือปฏิบัติ

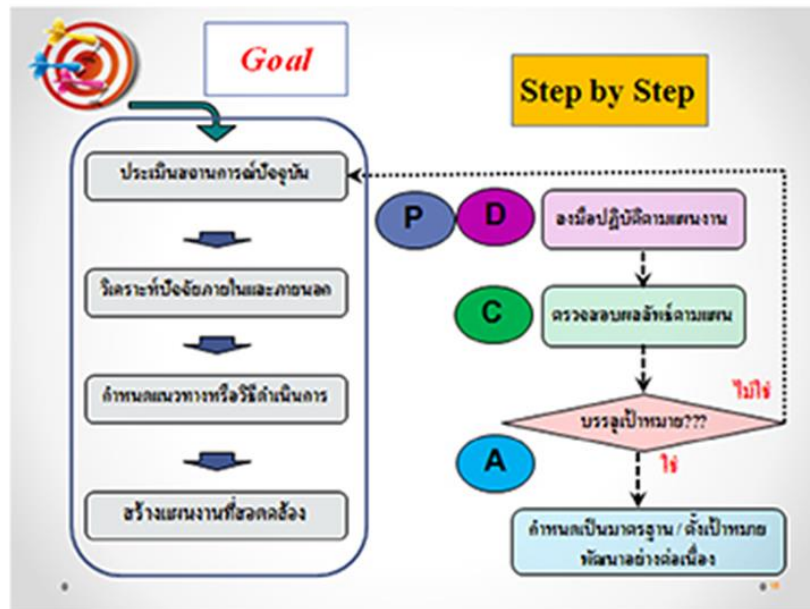
๕.๔.๓ C หรือ การตรวจสอบ (Check)

หลังจากเราเริ่มลงมือปฏิบัติไปได้สักระยะ ต้องเริ่มทำการตรวจสอบความคืบหน้าของสิ่งที่เราได้ลงมือปฏิบัติไปนั้นว่าเป็นไปตามแผนงานหรือไม่ ซึ่งสิ่งที่จะบ่งบอกได้ก็คือตัวชี้วัดที่เรากำหนดไว้นั่นเอง

๕.๔.๔ A หรือ การปรับปรุง (Act / Action)

ขั้นตอนนี้คือการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการหรือทรัพยากรบางอย่างเพื่อให้ผลลัพธ์กลับมาอยู่ในแผนงานหรือเส้นทางสู่เป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในครั้งแรก ซึ่งกระบวนการปรับปรุงเริ่มจากการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้ผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่เราวางแผนหรือกำหนดไว้ ว่าเกิดจากองค์ประกอบหรือปัจจัยภายใน/ภายนอกใดบ้าง แล้วจึงมากำหนดมาตรการแก้ไข ปรับปรุงต่อไป

รูปที่ ๒ แนวคิดการจัดการบริหารงานด้วยวงจรการบริหารงานคุณภาพ

ที่มา: วีรพันธ์ เกษสังข์, ๒๕๖๓

๖. แนวทางการดำเนินการ ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ แนวทางการดำเนินการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นการจัดการเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะชุมชนราชทรัพย์ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร โดยการนำประเด็นการพัฒนาที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT ที่ได้ในตารางที่ ๒ เป็นข้อมูลหลักในการออกแบบและวางแผนการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพด้วยการใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA Cycle) ด้วยการกำหนดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน รวมถึงได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินการที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และบรรลุผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ตั้งไว้ รายละเอียดในการดำเนินการที่กำหนดจะแสดงรายละเอียดในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ แนวทางการดำเนินการส่งเสริมการจัดการขยะชุมชนราชทรัพย์

ลำดับ	การดำเนินงาน	ปีงบประมาณ											ผู้เกี่ยวข้อง	
		ต.ค. ๖๓	พ.ย. ๖๓	ธ.ค. ๖๓	ม.ค. ๖๔	ก.พ. ๖๔	มี.ค. ๖๔	เม.ย. ๖๔	พ.ค. ๖๔	ม.ย. ๖๔	ก.ค. ๖๔	ส.ค. ๖๔		ก.ย. ๖๔
Plan : วางแผนการดำเนินงาน														
๑	ประเมิน สถานการณ์ และวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการจัดการ ขยะมูลฝอย ในชุมชน ราชทรัพย์	↔												ฝ่ายรักษา ความสะอาด และ สวนสาธารณะ และฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒	กำหนด แนวทางและ จัดทำแผน ดำเนินงาน การจัดการ ขยะมูลฝอย ในชุมชน ราชทรัพย์		↔											ฝ่ายรักษา ความสะอาด และ สวนสาธารณะ และฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
Do : ดำเนินการตามแผน														
๓	ดำเนินการ ให้ความรู้ เกี่ยวกับการ คัดแยกขยะ ตั้งแต่ใน ครัวเรือนให้ ถูกประเภท และสาธิต การเพิ่ม มูลค่าขยะ มูลฝอยด้วย การทำปุ๋ยน้ำ ชีวภาพ ทุกๆ ๔ เดือน			↔				↔						ฝ่ายรักษา ความสะอาด และ สวนสาธารณะ และฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	การดำเนินงาน	ปีงบประมาณ												ผู้เกี่ยวข้อง
		ต.ค. ๖๓	พ.ย. ๖๓	ธ.ค. ๖๓	ม.ค. ๖๔	ก.พ. ๖๔	มี.ค. ๖๔	เม.ย. ๖๔	พ.ค. ๖๔	ม.ย. ๖๔	ก.ค. ๖๔	ส.ค. ๖๔	ก.ย. ๖๔	
Check : ประเมินผลการดำเนินการ														
๔	ประเมินผล เปรียบเทียบ องค์ความรู้ ก่อนและหลัง อบรมด้วยแบบ ประเมินผล ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการ จัดการขยะมูล ฝอยในชุมชน ราชทรัพย์													ฝ่ายรักษา ความสะอาด และ สวนสาธารณะ และฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
๕	ประเมินความ พึงพอใจใน การร่วม กิจกรรมการ อบรมจากแบบ ประเมินความ พึงพอใจการ อบรมการ จัดการขยะมูล ฝอยในชุมชน ราชทรัพย์													ฝ่ายรักษา ความสะอาด และ สวนสาธารณะ และฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
๖	ติดตามผล การอบรม หลังจากได้รับ การถ่ายทอด องค์ความรู้													ฝ่ายรักษา ความสะอาด และ สวนสาธารณะ และฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
Action : การปรับปรุงและพัฒนา														
๗	กรณีผลการ ตรวจสอบ ผลลัพธ์ไม่													ฝ่ายรักษา ความสะอาด และ

ลำดับ	การดำเนินงาน	ปีงบประมาณ												ผู้เกี่ยวข้อง	
		ต.ค. ๖๓	พ.ย. ๖๓	ธ.ค. ๖๓	ม.ค. ๖๔	ก.พ. ๖๔	มี.ค. ๖๔	เม.ย. ๖๔	พ.ค. ๖๔	ม.ย. ๖๔	ก.ค. ๖๔	ส.ค. ๖๔	ก.ย. ๖๔		
	เป็นไปตามที่กำหนดจะทำการตรวจสอบกระบวนการเบื้องต้นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาใหม่														สวนสาธารณะและฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง
๘	กรณีผลการตรวจสอบผลลัพธ์เป็นไปตามที่กำหนดจะจัดทำเป็นคู่มือมาตรฐานเพื่อขยายผลไปยังกลุ่มชุมชนอื่นต่อไป														ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะและฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๗.๑ ประชาชนในชุมชนราชทรัพย์มีความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอย สามารถคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ในครัวเรือนให้ถูกประเภทได้มากขึ้น

๗.๒ ประชาชนในชุมชนราชทรัพย์มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย และสามารถนำขยะมูลฝอยแต่ละประเภทกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่

๗.๓ ได้ต้นแบบชุมชนที่มีสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี สามารถนำไปขยายผลแก่ชุมชนอื่น

๗.๔ ประหยัดงบประมาณในการจัดเก็บขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร

๘. งบประมาณ

ไม่มีการใช้งบประมาณในการดำเนินการ

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

วิธีการติดตามความคืบหน้าการดำเนินการ และวิธีการประเมินผลสำเร็จของการดำเนินการ เพื่อให้รู้ว่าเมื่อดำเนินการแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบไปด้วย

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output) และระดับผลลัพธ์ (Outcome)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
เป้าหมาย	ผลผลิต (Output)	
ประชาชนในชุมชนราชทรัพย์มีความรู้เรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอย	เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕๐	ประเมินผลจากแบบประเมินความรู้พื้นฐานการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนราชทรัพย์ ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการ (ภาคผนวก)
ประชาชนในชุมชนราชทรัพย์มีความพึงพอใจต่อการอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการคัดแยกขยะ	ระดับความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	ประเมินผลจากแบบประเมินความพึงพอใจการอบรมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนราชทรัพย์ (ภาคผนวก)
ปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนราชทรัพย์ลดลง	ลดลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๐	ประเมินผลจากปริมาณขยะเฉลี่ย/คน/วัน ในชุมชนราชทรัพย์
วัตถุประสงค์	ผลลัพธ์ (Outcome)	
เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการจัดการขยะมูลฝอยแก่ชุมชนราชทรัพย์	ชาวชุมชนราชทรัพย์สามารถนำความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยไปใช้ได้ถูกต้อง	การสังเกตพฤติกรรมโดยการส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบถังขยะแยกประเภทในชุมชนตามระยะเวลาที่กำหนด
เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีให้แก่ชุมชนราชทรัพย์	ชาวชุมชนราชทรัพย์มีจิตสำนึกที่ดี และมีความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน	การสังเกตพฤติกรรมโดยการส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบถังขยะแยกประเภทในชุมชนตามระยะเวลาที่กำหนด

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตบางซื่อ ส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยให้ถูกประเภทในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๑๐.๒ ประธาน กรรมการ และประชาชนในชุมชนราชทรัพย์จัดตั้งธนาคารขยะเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

๑๐.๓ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตบางซื่อ จัดกิจกรรมผ่านการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge management; KM) เพื่อเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่น

๑๐.๔ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตบางซื่อ มอบเกียรติบัตร
เชิดชูเกียรติ เพื่อเป็นกำลังใจในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ภาคผนวก

แบบประเมินความรู้พื้นฐาน การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนราชทรัพย์ บางซื่อ กรุงเทพมหานคร
คำชี้แจง: ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ขยะมีกี่ประเภท

- ก. ๒ ประเภท
- ข. ๓ ประเภท
- ค. ๔ ประเภท
- ง. ๕ ประเภท

code: ๑ pre ๒ post

๒. ขยะย่อยสลายได้ และสามารถนำไปทำปุ๋ยหมักชีวภาพ เช่น เศษอาหาร เปลือกผักผลไม้ และใบไม้
ต้องทิ้งลงถังขยะสีใด

- ก. ถังขยะสีเหลือง
- ข. ถังขยะสีน้ำเงิน
- ค. ถังขยะสีเขียว
- ง. ถังขยะสีแดง

๓. ข้อใดจัดเป็นขยะมูลฝอยพิษ/อันตราย ประเภทเดียวกันทั้งหมด

- ก. เศษอาหาร, ถ่านไฟฉาย
- ข. กระจกสเปร์ย์, หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์
- ค. กระจก, กระจกยาฆ่าแมลง

- ง. อลูมิเนียม, ไบโม่
๔. ถังขยะสีใด ใช้รองรับขยะทั่วไป
- ก. ถังขยะสีเขียว
 - ข. ถังขยะสีน้ำเงิน
 - ค. ถังขยะสีเหลือง
 - ง. ถังขยะสีแดง
๕. ข้อใดที่เป็นขยะมูลฝอยประเภทเดียวกันทั้งหมด
- ก. ถุงพลาสติก, กระดาษ, ไบโม่
 - ข. เศษอาหาร, ผัก, ถ่านไฟฉาย
 - ค. ขวดแก้ว, อลูมิเนียม, กระดาษ
 - ง. กระป๋องยาฆ่าแมลง, ก่อถ่วงนม, กระดาษสี
๖. ข้อใดเป็นขยะมูลฝอยที่ใช้เวลาในการย่อยสลายนานที่สุด
- ก. โฟม/พลาสติก
 - ข. กระดาษ
 - ค. เศษอาหาร
 - ง. ใบตอง
๗. ขยะมูลฝอยประเภทใดที่สามารถนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ และสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง
- ก. ขยะทั่วไป
 - ข. ขยะพิษ/ขยะอันตราย
 - ค. ขยะรีไซเคิล
 - ง. ขยะเศษอาหาร/ขยะย่อยสลายได้
๘. ข้อใดกล่าวถึงขยะทั่วไป ได้ถูกต้องที่สุด
- ก. ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
 - ข. ขยะที่ปนเปื้อนสารพิษ อันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม
 - ค. สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้อีกครั้ง
 - ง. ถูกทุกข้อ
๙. ขยะประเภทใดที่มีปริมาณมากที่สุด
- ก. ขยะทั่วไป
 - ข. ขยะที่ย่อยสลายได้/ขยะเศษอาหาร
 - ค. ขยะพิษ/ขยะอันตราย
 - ง. ขยะรีไซเคิล
๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการคัดแยกขยะมูลฝอยให้ถูกประเภท
- ก. ลดปริมาณขยะมูลฝอย

- ข. ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
- ค. สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี
- ง. ถูกทุกข้อ

แบบประเมินความพึงพอใจการอบรม
การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนราชทรัพย์ บางซื่อ กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง เพื่อประโยชน์การวัดความพึงพอใจและการปรับปรุงหลักสูตร จึงใคร่ขอให้ท่านให้ความเห็นตามที่เป็นจริง อย่างตรงไปตรงมา โดยจะไม่มีผลกระทบข้อผู้ประเมินแต่อย่างใด

รายการ	ระดับ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
ท่านมีความพอใจในคำถามต่อไปนี้ระดับใด					
ข้อมูลวัดความพึงพอใจ					
๑. ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ (เช่น การประกาศรับสมัคร การติดต่อเชิญอบรม การประสานงานและให้ข้อมูล การดูแล และการทำงาน อย่างมีขั้นตอน ฯลฯ)					
๒. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (เช่น อธิยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีใจในการให้บริการ ฯลฯ)					
๓. สิ่งอำนวยความสะดวก (สถานที่อบรม อาหาร เครื่องโสตฯ เอกสาร อบรม ฯลฯ)					
ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร					
๔. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ใช้ประกอบอาชีพ หรือใช้ใน ชีวิตประจำวัน)					
๕. ความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตร					
๖. ความเหมาะสมของวิทยากร (ความรู้ ความสามารถ เทคนิคการสอน)					
๗. ระยะเวลาการอบรม (จำนวนวัน)					
๘. ช่วงเวลาการอบรม (วัน/เดือน/ฤดูที่อบรม)					
๙. ความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย (ประโยชน์ที่ได้รับ มากกว่าเวลาและค่าใช้จ่ายที่เสียไป)					

๑๐. ท่านสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่.

๑ สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

๒ ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เพราะ

.....
(หากเลือกตอบข้อ ๒ ไม่ต้องตอบข้ออื่นๆ)

๑๑. ท่านเริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เมื่อใด

๑ หลังการอบรมทันที

๒ หลังการอบรมภายใน ๑ เดือน

๓ หลังการอบรมภายใน ๓ เดือน

๔ หลังการอบรมภายใน ๖ เดือน

๑๒. ท่านนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ที่ไหน

๑ ใช้ในครอบครัว

๒ ใช้ในชุมชน/กลุ่ม

๓ ใช้ในที่ทำงาน

๔ ใช้เมื่อมีโอกาส

๑๓. ท่านนำความรู้ไปขยายผลต่อในด้านใด

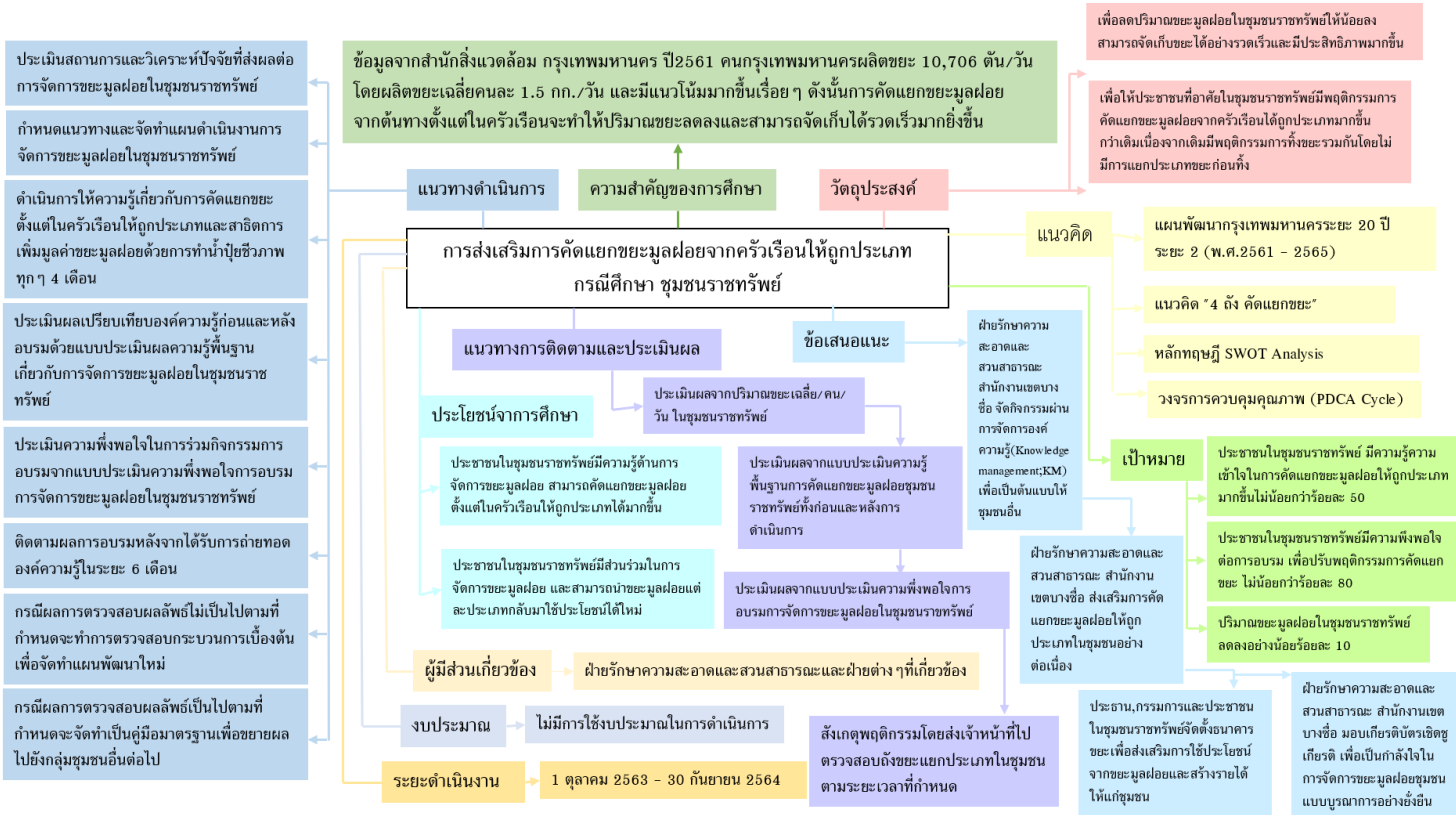
๑ ประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่

๒ เป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยี/
เผยแพร่ต่อ

๓ ให้บริการ / คำปรึกษา

๔ อื่น ๆ

(โปรดระบุ.....)

ทีมงานฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะจากครัวเรือน
ให้ถูกประเภทในชุมชนราชทรัพย์